

Samen trots op het eiland

#leefbaar
#schouwenduiveland
van en voor alle inwoners

**leef
baar**
SCHOUWEN
DUIVELAND

Voorwoord

Duidelijk, helder en herkenbaar!

Leefbaar Schouwen-Duiveland is een lokale partij zonder enige binding met een provinciale of landelijke partij. Dat heeft als voordeel dat we niet gebonden zijn en ons voor 100% kunnen richten op wat er leeft en speelt op ons eiland. We staan middenin de eilandelijke samenleving. De meningen van inwoners en ondernemers spelen bij onze besluitvorming een prominente rol. We benaderen alles met gezond verstand en laten ons in onze keuzes leiden door duidelijkheid, menselijkheid en realisme. We willen vooral geen luchtkastelen bouwen, maar praktische uitvoering geven aan haalbare plannen die passen bij de aard en de omvang van onze gemeente en onze portemonnee.

We leven in een dynamische wereld die voortdurend aan verandering onderhevig is. Het is onmogelijk om een vastomlijnd verkiezingsprogramma voor 4 jaar vast te stellen. Maatschappelijke ontwikkelingen maken dat beleid flexibel moet worden vastgesteld om snel en adequaat te kunnen handelen.

De gemeente is er voor de inwoners, en niet andersom!

Daarom is ons motto: Samen Doen!

Recreatie, toerisme en watersport

- Het alsmaar toenemen van verblijfsrecreatie moet niet ten koste gaan van de leefbaarheid van onze inwoners. We moeten zorgen voor een evenwichtige balans tussen inwoners en recreanten. We zetten in op kwaliteitsverbetering van bestaande recreatiebedrijven.
- Door de Kustvisie lijkt een betere regionale afstemming op een evenwichtige verdeling van de recreatiedruk te ontstaan. De toeristische hoofdstructuur dient verder te reiken dan alleen ons eiland. Na vaststelling van een eilandelijke toeristische hoofdstructuur is de volgende stap een verzoek te doen aan de provincies Zeeland en Zuid-Holland om dit regionaal op te pakken, waarbij het meegenomen kan worden in het omgevings- dan wel streekplan.
- Kampeermiddelen mogen op alle recreatieterreinen ook in de wintermaanden op hun plaats blijven staan en hoeven niet te worden gestald in de winterstalling. Denk hierbij aan het verslepen van caravans en de op- en afbouw daarvan. Wat erg veel werk vergt en wat vaak schade oplevert.
- Onze stranden zijn een belangrijke trekpleister voor onze inwoners en gasten. We zorgen ervoor dat onze stranden schoon en veilig zijn. We blijven inzetten op verbetering van de voorzieningen op en rondom de stranden zoals openbare toiletten, (ondergrondse) vuilcontainers en toegankelijkheid.
- Slaapstrandhuisjes op het strand worden niet toegestaan.
- Waterrecreatie dient binnen onze toeristische hoofdstructuur een prominentere rol te krijgen. Hiervoor zou met het bedrijfsleven en andere betrokkenen een zelfde traject als bij de opstelling van de toeristische hoofdstructuur doorlopen moeten worden.

Landbouw en visserij

- Burgers die bewust in het buitengebied gaan wonen, bijvoorbeeld op voormalige boerderijen, moeten accepteren dat er agrarische bedrijvigheid is.
- Door schaalvergroting en klimaatverandering komt de landbouw steeds meer onder druk te staan. In bepaalde perioden is er tijdelijk een tekort aan zoet water. Hiervoor zullen we samen met de agrarische sector oplossingen moeten zoeken.
- Kleinschalig kamperen bij de boer blijft mogelijk.
- De opkomende belangstelling van het kweken van wieren en algen voor zowel de voedsel- als cosmetica-industrie kunnen als kans worden opgepakt.
- Vanuit de gemeente dragen we waar we kunnen bij aan de transitie van de voor ons eiland zo belangrijke schaal-, schelpdieren en visserijsector.

Economie

- Naast de agrarische sector ervaren ook de horeca- en recreatiesector problemen met het tijdelijk huisvesten van werknemers. Het tijdelijk kunnen huisvesten is een middel om vacatures sneller ingevuld te krijgen. Met het bedrijfsleven zal een oplossing moeten worden gezocht.
- Als inwoners en ondernemers met de gemeente contact opnemen willen ze geholpen worden. Op dit punt verbeteren we onze dienstverlening door een klantcontactcentrum in te richten. Dit is door de digitalisering ook mogelijk.
- Voor het vestigen van nieuwe bedrijven hebben we voldoende ruimte op de bedrijventerreinen beschikbaar. Bestaande bedrijven die in of aan het buitengebied willen uitbreiden stimuleren we om naar de reguliere bedrijventerreinen te verplaatsen. Indien de ondernemer op de huidige locatie wil blijven en uitbreiden moet dat onder voorwaarden echter ook kunnen.
- Een gezond ondernemersklimaat vraagt om een positieve en actieve houding van de gemeente. Niet kijken hoe het niet kan, maar kijken hoe het wel kan. De gemeente neemt verantwoordelijkheid in het laten uitvoeren van

behoefteonderzoeken. De ondernemer kan daar op inspelen. Als gemeente moeten we er door snelle procedures voor blijven zorgen dat de ondernemer vlot en adequaat kan inspelen op de constant veranderende marktvaag.

- De bedrijfscontactfunctionaris is en blijft voor ondernemers het eerste fysieke aanspreekpunt bij de gemeente. Nieuwe bedrijven moeten we actief blijven benaderen om zich op het eiland te vestigen.
- Voor het gemeentelijk aanbestedingsbeleid gelden, naast gemeentelijke, ook landelijke en Europese regels. Waar mogelijk moeten diensten en producten bij onze lokale ondernemers worden afgenomen. Dit bevordert de eilandelijke economie en dus de werkgelegenheid. Bij aanbestedingen gaan we niet uitsluitend voor de goedkoopste offerte. Wees loyaal, koop lokaal.
- De strategische visie is een leidraad maar geen dichtgetimmerd plan voor het opstellen van beleid. Deze visie wordt met het maatschappelijk speelveld geëvalueerd en waar nodig herzien.

Ruimtelijke ordening en milieu

- Er dient ingezet te worden op goed en betaalbaar wonen voor iedereen. De gemeente is hier primair aan zet. Bij nieuwbouw door projectontwikkelaars en/of Zeeuwend moeten we voldoende levensloopbestendige woningen afdwingen.
- Om de leefbaarheid in de kernen verder actief te stimuleren worden de stads- en dorpsvisies verder opgepakt. We zorgen dat alle kernen over een visie en uitvoeringsprogramma beschikken. De gemeente zal hier ondersteunend optreden.
- Als de actuele markt onvoldoende potentie ziet om te komen tot een Getijdencentrale en het Rijk hierin geen verantwoordelijkheid neemt moet worden ingezet op een tweede doorlaat. De tweede doorlaat is van cruciaal belang om de waterkwaliteit van de Grevelingen te verbeteren.
- De gemeente gaat in het beleid niet verder dan de wettelijk verplichte milieueisen. De subsidie op de niet verplichte buitenschoolse milieueducatie wordt heroverwogen. Het NME Schouwen-Duiveland zal hiervoor verder moeten professionaliseren.

- Voor windmolens zien we alleen op de Neeltje Jans nog ruimte. Voor zonneparken zal in nauw overleg met de agrarische sector, omwonenden maar ook de cultuurhistorische sector gezocht moeten worden naar locaties. De voormalige vuilstortplaats aan de Hoosjesweg zou één van die locaties kunnen zijn.

Veiligheid en integrale handhaving

- Veiligheid is een van de basistaken van de gemeente. Meer blauw op straat is binnen de lokale politiek een loze kreet. De tijd dat de burgemeester besliste over de inzet van blauw op straat is al jaren voorbij. Volgens de landelijke norm zouden we zeven wijkagenten op ons eiland moeten hebben. Dit is in de praktijk bij lange na niet het geval. Om dit tekort op te vullen hebben we sterk ingezet op een professionalisering van de handhaving. Het team handhaving leefbaarheid is het team dat zichtbaar is en ook moet zijn binnen onze gemeente. De komende jaren ontwikkelen we dit team verder zodat er een volwaardige "Gemeentepolitie" ontstaat. Dit verhoogt het veiligheidsgevoel en daarmee ook de kwaliteit van de leefbaarheid. Cameratoezicht kan indien nodig tijdelijk of permanent worden ingezet.
- Coffeeshops worden niet toegestaan. We houden vast aan het lokale nul-beleid.
- Aandacht en waardering voor de brandweer, maar vooral voor de vrijwilligers van de brandweer. Zij zijn de vrouwen en mannen uit de praktijk en daarom belangrijk. Hun aanwezigheid op het eiland verhoogt niet alleen de veiligheid maar ook het veiligheidsgevoel. Maatwerk in Brandweertzorg loopt over een aantal jaren beleidsmatig ten einde. Om hier na deze periode op voorbereid te zijn, zal door de Werkgroep brandweer (Taskforce Dorst) in samenwerking met de Veiligheidsregio een eilandelijk onderzoek moeten plaatsvinden voor de toekomst van de brandweertzorg op ons eiland. Alleen op deze wijze kunnen we daar tijdig op anticiperen.

Verkeer en vervoer

- Handhaving van verkeersregels zoals te hard rijden of asociaal gedrag in het verkeer moet mede onder verantwoordelijkheid van de gemeente gaan vallen. Wie keer op keer een bekeuring thuis krijgt laat het op den duur wel. Het

attenderen van weggebruikers op hun snelheid met smileys werkt preventief goed. Let wel: niet alles kan voorkomen worden. Eigen verantwoordelijkheid en gezond verstand mogen niet uit het oog verloren worden.

- De verbeteringen van de toegangswegen N57/59 naar ons eiland zijn een eerste stap naar een optimale bereikbaarheid en veiligheid en zullen een flinke impuls geven aan de economische vitaliteit en de leefbaarheid. We zijn blij dat we het Rijk in dit dossier eindelijk in beweging hebben gekregen.
- Door het steeds verder afnemen van het gebruik van het reguliere openbaar vervoer moeten we als gemeente inzetten op nieuwe innovatieve vervoersvormen. Het elektrische vervoer van de organisatie "Energie werkt" is hier een voorbeeld van. We ondersteunen het project mobiliteit tussen de kernen via verbindingsbusdiensten.
- Met het ten uitvoer brengen van het Verkeersplan Zierikzee is de verkeersafwikkeling in en rondom deze stad gewijzigd. Met de proef van het afsluiten van de Zuidhavenpoort wordt een onderzoek naar deze gewijzigde verkeersstromen gedaan. Hieruit zal moeten blijken wat de beste (ontsluitings) oplossing is.

Onderwijs, cultuur en sport

- De komende jaren geven we uitvoering aan het integraal huisvestingsplan basisonderwijs. De Onderwijsraad geeft aan dat op kleine scholen de kwaliteit onder druk kan komen te staan. De kwaliteit van het onderwijs staat hierbij dan ook centraal. We onderzoeken de mogelijkheden om te komen tot een andere innovatieve vorm van leerlingenvervoer. Een Schoolbus zou een goed voorbeeld kunnen zijn.
- Het voortgezet onderwijs is voor het eiland van groot belang. Hiervoor wordt dan ook een nieuwe Pieter Zeeman gebouwd. Om de doorstroming van leerlingen vanuit het basisonderwijs richting het voortgezet onderwijs op ons eiland te verbeteren, wordt voor de overstap van leerlingen van een school voor primair onderwijs naar een school voor regulier voortgezet onderwijs een samenwerkingsvorm opgezet. Landelijk staat dit bekend als de POVO-procedure.

- De veranderende arbeidsmarkt vraagt van het middelbaar beroepsonderwijs (MBO) om flexibel in te kunnen spelen op de veranderende eisen. Het voorgezet onderwijs dient hier in samenspraak met het bedrijfsleven al op in te spelen. Zo krijgt het praktijkgericht onderwijs steeds meer gestalte door bijvoorbeeld Living Labs, watersport opleiding maar ook initiatieven om jonge schoolverlaters een horeca opleiding aan te bieden. Dit soort initiatieven verdient uitbreiding en ondersteuning.
- Door de veranderende maatschappij is de voorzieningenstructuur de afgelopen decennia al ingrijpend veranderd. De dorpshuizen zijn het hart van de lokale samenleving. Als gemeente hebben we de eerste verantwoordelijkheid deze voorziening in stand te houden en verder uit te bouwen. De dorpshuizen zijn het ontmoetings- en activiteitenhart van de kern. Veelal ook in gebruik voor activiteiten voor onze senioren. Hiervoor is wederom een huurovereenkomst van 10 jaar afgesloten. Het gebruik van de dorpshuizen blijft natuurlijk cruciaal. Bundeling van voorzieningen en activiteiten in en naar de dorpshuizen komt de toekomstbestendigheid ten goede. Dit dient te worden uitgewerkt in de dorpsvisies.
- Binnen het gemeentelijk subsidieprogramma zal een heroriëntatie moeten plaatsvinden. In het bijzonder zal op basis van de evaluatie van het bedrijfsplan de subsidierelatie met het Stadhuismuseum worden bekeken.
- De gemeentelijke monumenten zijn in beeld. Met het Erfgoedplatform moet een nadere analyse plaatsvinden. Op deze wijze blijven de monumenten die daadwerkelijk beschermd dienen te worden over. Nagedacht zal moeten worden hoe we deze monumenten nog beter onder de aandacht kunnen brengen.
- Ons cultuur historisch erfgoed (immaterieel erfgoed) zoals streekdracht, Straõ maar ook bijvoorbeeld de diverse Visserijdagen, vele dorpsdagen en streekproducten dienen beter in beeld te worden gebracht en uit te worden gedragen. De bunkers van de voormalige Atlantikwall zouden als oorlogserfgoed, educatieve en recreatieve attractie beter moeten worden benut. De museumhaven dient een beeld te geven van het historisch varend erfgoed.
- Er is een brede kijk op evenementen nodig. Er lijkt op sommige thema's een overaanbod te zijn. Een betere afstemming, mogelijke samenwerking of

samenvoeging van bestaande evenementen zou de kwaliteit een impuls kunnen geven. De evenementenagenda moet beter worden beheerd, afgestemd en communicatief ontsloten. Hiervoor zal de evenementenvisie moeten worden doorontwikkeld. Deze moet gericht zijn op het versterken van ontwikkelingen en het benutten van kansen op zowel economisch, cultureel als toeristisch-recreatief gebied. Hierbij moet respect zijn voor ieders culturele beleving. Van Vlasdag tot een houseparty en alles wat daar tussen zit.

- Als sportverenigingen zelf besluiten om te clusteren en/of te fuseren, dan wordt dit door de gemeente ondersteund.
- Het Zeeuws Jeugdsportfonds ondersteunt kinderen van 4 tot en met 18 jaar, waarvan ouders met een minimum inkomen de contributie en sportkleding niet kunnen betalen. Hier blijven we gelden voor beschikbaar stellen.

Jeugd en jongeren

- Ook onze jeugd en jongeren verdienen een plaats in onze samenleving. Jeugd en jongeren dienen bij maatschappelijke vraagstukken actiever betrokken te worden. Een vaste structuur zoals een jongerenraad past niet bij de jongerengeneratie van nu. Gedacht moet worden aan het organiseren van projectmatige betrokkenheid.
- Hangplekken ontstaan uit zichzelf en indien deze niet tot overlast leiden kunnen ze ook gewoon blijven. Er is een wezenlijk verschil tussen overlast en overal last van.

Senioren

- De verdere toename van senioren op ons eiland vraagt onze voortdurende aandacht.
- Onze senioren en inwoners met een fysieke uitdaging moeten zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen. Hiervoor dient voldoende zorg op maat aangeboden te worden. Door de jaren heen is de verzorging van onze ouderen vooral op de schouders van familie en vrienden terecht gekomen. De onvrijwillige mantelzorger. Deze mantelzorgers moeten worden ondersteund.

Bovendien moet als oplossing voor het verdwijnen van de verzorgingstehuizen ingezet worden op woongemeenschappen voor senioren. Het wonen met dezelfde doelgroep is voor velen een geruststelling en de beste remedie tegen eenzaamheid.

- De rol van de dorpshuizen dient een centrale plaats in te nemen als ontmoetingsplaats voor senioren en ook als recreatief, educatief en informatief trefpunt. Dit in het kader van eenzaamheidsbestrijding en zelfredzaamheid van onze senioren.
- De aansluiting van de veelal op vrijwilligers berustende ouderenorganisaties dient op het gemeentelijk sociale domein te worden zeker gesteld.
- Nu de meeste faciliteiten, zoals supermarkten, huisartsenpraktijken en verdere algemene diensten en voorzieningen alleen in de grotere kernen beschikbaar zijn, dient in het kader van mobiliteit de bereikbaarheid verder te worden onderzocht en gestimuleerd.

Sociaal Domein

- Zelfredzaamheid is het uitgangspunt maar er moet altijd hulp worden geboden aan hen die het nodig hebben.
- Voor kinderen in de jeugdhulp kan hun achttiende verjaardag uitlopen op een deceptie, ze zijn dan namelijk niet langer verzekerd van hulp. Gemeenten kunnen verlengde jeugdhulp toekennen maar dat gebeurt lang niet altijd. Waar nodig zetten we deze verlengde jeugdhulp in zodat kwetsbare jongeren niet zomaar op straat komen te staan.
- Mensen die om welke reden dan ook niet meer terug kunnen naar een reguliere baan maar afhankelijk zijn van een uitkering moeten we blijven begeleiden. Zo kunnen we voorkomen dat ze in een sociaal isolement raken. Passend bij de persoon kan bijvoorbeeld worden ingezet op vrijwilligerswerk. Beschut werk is alleen toegankelijk voor mensen die niet in een reguliere baan geplaatst kunnen worden. De mensen die gebruik maken van de dagbesteding vallen hier ook onder. Dagbesteding zoals de kinderboerderij moet blijven bestaan.

- Binnen onze inwoners is er een doelgroep die niet binnen beschut werk valt, maar die ook niet in een reguliere baan te plaatsen zijn. Een voorziening zoals De Zuidhoek houden we hiervoor in stand. Deze voorziening moet voorkomen dat mensen tussen wal en schip vallen.
- Het grootste gedeelte van het openbare leven wordt draaiende gehouden door vrijwilligers. Dat is een reden om deze mensen op handen te dragen. Daar waar mogelijk en passend binnen de uitgangspunten van het beleid moeten de vrijwilligers worden ondersteund. Hierbij valt te denken aan het blijven attenderen op de gratis aansprakelijkheidsverzekering. De waardering zoals we deze voor onze mantelzorgers kennen dient ook voor onze vrijwilligers structureel te worden opgepakt. Voor afspraken tussen de ambtelijke organisatie en vrijwilligers moet rekening gehouden worden dat veel vrijwilligers ook nog werken.
- Samenwerking binnen de zorgaanbieders (ketensamenwerking) blijft noodzakelijk. Bij ketensamenwerking worden de werkwijzen en interventiemethoden op elkaar afgestemd. Hierdoor verloopt de zorgverlening aan de klant beter en efficiënter. De regie zal te allen tijde bij de gemeente moeten liggen. Dit biedt de mogelijkheid om dwingend afspraken met de verschillende partijen te maken. Netwerkbijeenkomsten zijn hiervan een voorbeeld. Wanneer een zorgverlener het idee heeft dat er meer aan de hand is, moet de inwoner actief doorverwezen worden naar het zorgloket. Hier ligt ook een belangrijke rol voor het maatschappelijk werk. Binnen het zorgloket kunnen alle hulpvragen worden gesteld. Deze laagdrempelige ingang dient beter bij de doelgroep onder de aandacht te worden gebracht.
- Asielzoekers met een grote kans op asiel moeten volgens de regering worden opgevangen in kleinere opvangcentra in de buurt van de gemeente die hen later zal huisvesten. Het onderzoek om te bepalen wie een echte vluchteling is en wie een economische gelukszoeker is vindt tijdens deze opvang plaats. Vluchtelingen die het onderzoek doorstaan worden zo uiteindelijk statushouders. Voor het opnemen van deze statushouders nemen we onze verantwoordelijkheid. Verzoeken tot vestiging van een groot- of kleinschalig asielzoekerscentrum (AZC) wijzen we af.

Bestuur en organisatie

- De stads- en dorpsraden zijn een onmisbare schakel tussen inwoners en gemeente. Ze weten als geen ander wat er leeft en speelt in de kern en moeten zo goed mogelijk door de gemeente worden ondersteund.
- Inwoners, ondernemers en de gemeente moeten elkaar goed kunnen vinden als ze elkaar nodig hebben. De gemeente moet dit als regisseur faciliteren. Ook begeleiding bij het aanvragen van (Europese) subsidies dient hieronder te vallen.
- Beleid is dynamisch en dient meetbaar te worden opgesteld. Door het monitoren wordt beleid minimaal eens in een raadsperiode (4 jaar) herijkt. Hiermee wordt de controlerende taak van de gemeenteraad optimaal vorm gegeven. Bij de herijking legt het college verantwoording af of de beleidsdoelen zijn bereikt en of deze moeten worden bijgesteld. Gegevens uit een onderzoek moeten wel representatief zijn.
- Inwoners moeten de mogelijkheid krijgen om zich te kunnen aanmelden voor digitale bekendmakingen. Dit moet zodanig worden ingevuld dat de inwoners niet meer elke week de gemeentelijke publicaties in de krant moeten raadplegen om op de hoogte te blijven. Deze publicatie blijft de komende jaren wel bestaan. Een gemeentelijke app moet een mooie toevoeging zijn op onze digitale dienstverlening. Digitale dienstverlening is geen vervanging voor persoonlijke service. Persoonlijke afhandeling van klachten, opmerkingen en aanvragen moet mogelijk blijven.
- Samenwerking met andere gemeenten voor wat betreft uitvoering en innovatie (maak gebruik van zaken die andere gemeenten al hebben ontwikkeld) is op veel gebieden niet alleen noodzakelijk maar levert ook efficiencywinst op. Strategische beleidsonderdelen moeten om de regie te houden over de keuzes niet in een gemeenschappelijke regeling worden gegoten.
- De gemeente geeft het goede voorbeeld door mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt in te zetten binnen de eigen organisatie. Hieraan dient te worden toegevoegd dat er voldoende stageplaatsen worden aangeboden.
- Gemeenschappelijke regelingen ondermijnen de democratische legitimatie. Om deze beter te waarborgen en waar nodig te verbeteren, moeten alle

regelingen onder de loep genomen worden. Waar mogelijk dienen deze regelingen te worden samengevoegd dan wel omgevormd te worden naar een andere organisatievorm. Hierdoor wijzigt de gemeentelijke relatie van deelnemer naar afnemer. Met subsidievoorwaarden kan beter gestuurd worden op eigen beleidskeuzes en zijn de gemeentes niet afhankelijk van de meerderheid van het bestuur van een gemeenschappelijke regeling.

leefbaarsd.nl